

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **G. B.**, bývajúceho v P., zastúpeného advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **D., a.s.**, so sídlom v Š., IČO: X., zastúpenému advokátskou kanceláriou A., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., o zaplatenie 52 081,26 €, za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovaného S., so sídlom v B., vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 17 C 355/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3. apríla 2013 sp. zn. 11 Co 49/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalovanému a vedľajšej účastníčke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 19. októbra 2011 č.k. 17 C 355/2010-206 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca na žalovanom domáhal zaplatenia 52 081,26 €, ktorá suma predstavuje 150 násobok doteraz priznaného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia z titulu choroby z povolania zistenej 12. júla 1989 (chronická intoxikácia sírouhlíkom). Žalovanému ani vedľajšej účastníčke nepriznal náhradu trov konania. Pokiaľ ide o žalovaným vznesenú námietku premlčania, túto nepovažoval za opodstatnenú z dôvodu, že bol toho názoru, že nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia sa nepremlčuje, resp. je nepremlčateľný, nakoľko vzniká až rozhodnutím súdu. V odôvodnení ďalej uviedol, že v konaní neboli preukázané dôvody pre uplatnenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „vyhláška č. 32/1965 Zb.“). Žalobca síce utrpel jedno z veľmi ťažkých poškodení zdravia, ale nie najťažších a keďže v jeho prípade nešlo o špičkového (vrcholového) športovca, ani

o kultúrne či politicky (spoločensky) angažovanú osobu, bol toho názoru, že doteraz priznané bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia zodpovedá priebehu tejto choroby z povolania a ponecháva do budúcnosti možnosť priznať mimoriadne odškodnenie. Následky choroby z povolania, hoci život žalobcu je vplyvom choroby neznesiteľný, sa nevymykajú z hraníc, ktoré sú predpokladané vyššie uvedenou právnou úpravou. Výrok o náhrade trov konania a trov štátu odôvodnil § 150 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 3. apríla 2013 sp. zn. 11 Co 49/2012 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi 7 319,13 € a vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že na vec treba aplikovať ustanovenia vyhlášky č. 32/1965 Zb., ale nestotožnil sa s jeho záverom o posúdení námietky premlčania. Vzhľadom na obsah uplatneného nároku (zaplatenej peňažnej sumy), aj nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podlieha premlčaniu a „pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodujúci okamžik, kedy sa po zistení choroby z povolania ustálil zdravotný stav poškodeného, a to natoľko, že bolo známe, či a v akom rozsahu došlo k sťaženiu spoločenského uplatnenia“. Na základe uvedeného ustálil, že námietka premlčania vznesená žalovaným je čiastočne dôvodná a za premlčaný považoval nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, vychádzajúc „z počtu bodov 400, ktorými bolo sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa obodované posudkom v r. 1990 (§ 106 OZ), keďže navrhovateľ si svoj nárok, ktorého výšku odvodzuje od oboch posudkov, a to posudku zo dňa 28.3.1990 (400 bodov) aj od posudku zo dňa 5.10.2010 (300 bodov) uplatnil na súde až svojím návrhom zo dňa 23.10.2010, ktorý bol súdu prvého stupňa doručený dňa 9.11.2010“. Na rozdiel od súdu prvého stupňa mal za to, že sú na strane žalobcu dané predpoklady stanovené v § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a za primerané zvýšenie považoval 50-násobok základného počtu bodov (300 bodov po 15 Sk), čo predstavuje sumu 7 468,50 €. Nakoľko z tohto titulu bolo žalobcovi už vyplatených 149,37 €, žalovaného zaviazal na zaplatenie rozdielu v sume 7 319,13 € a vo zvyšku žalobu zamietol. Pri posudzovaní tohto zvýšenia zohľadnil, že žalobca má 55 rokov, choroba z povolania bola u neho zistená vo veku 31 rokov, jedná sa u muža v produktívnom veku, ktorý v dôsledku choroby z povolania stratil možnosť plnohodnotne žiť

po dobu dlhšiu ako 23 rokov, trpí ťažkým organickým psychosyndrómom, pričom jeho stav je trvalý a liečbou neovplyvniteľný.

Proti výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, podal žalobca dovolanie, v ktorom namietal, že odvolací súd nesprávne právne posúdil jednak otázku čiastočného premlčania jeho nároku, ako i otázku primeranosti zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na to, že rozhodnutie o zvýšení odškodnenia nie je nárokovateľné, výšku nároku môže stanoviť len súd, a to spolu s konštituovaním práva samotného, uplatnením námietky premlčania nemôže dôjsť k zániku nároku na primerané zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu stanovenú v § 7 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., pretože takýto právny nárok ešte nevznikol a vznikne až rozhodnutím súdu. Odvolacím súdom priznané zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 7 319,13 € nepovažoval za dostatočné a spravodlivé k mimoriadnym zásahom chorobou z povolania do jeho spoločenského života počas obdobia 23 rokov. Z uvedených dôvodov preto žiadal, aby dovolací súd v dovolaní napadnutej časti zmenil rozsudok odvolacieho súdu a žalovaného zaviazal k povinnosti mu zaplatiť aj zvyšok žalovanej sumy, t.j. 44 762,13 € a nahradiť trovy konania.

Žalovaný ani vedľajšia účastníčka sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Jeho úpravou v občianskom súdnom konaní je dotknutý princíp nezmeniteľnosti a záväznosti rozhodnutí súdov, ktoré nadobudli právoplatnosť. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.). Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa § 237 O.s.p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách

a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Žalobca v dovolaní síce netvrdí, že by konanie bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p., nakoľko ale na takúto vadu je dovolací súd povinný prihliadnuť v každom prípade - či už jej existenciu účastník namieta alebo nie (§ 242 ods. 1, veta druhá O.s.p.), skúmal dovolací súd, či došlo k niektorej z nich, no výskyt takéhoto procesného nedostatku nebol v dovolacom konaní zistený. Prípustnosť dovolania v prejednávanej veci preto nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 O.s.p.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujujúci alebo deklarujujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Dovolanie žalobcu smeruje proti "zmeňujúcemu" výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. I keď teda (v uvedenej časti) ide o výrok rozsudku odvolacieho súdu označený ako zmeňujúci, v skutočnosti (po obsahovej stránke) pokiaľ ide

o nárok nad sumu 7 319,13 €, ide o rozsudok potvrdzujúci – odvolací súd v tejto časti neupravil práva a povinnosti účastníkov konania inak, než súd prvého stupňa, ktorý žalobu zamietol v celom rozsahu. Súd prvého stupňa a odvolací súd teda nad sumu 7 319,13 € rozhodli rovnako tak, že žalobe nevyhoveli.

Vzhľadom na to, že v uvedenej časti nejde o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, treba pri riešení prípustnosti dovolania žalobcu vychádzať z § 238 ods. 3 O.s.p., ktorý upravuje prípustnosť dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. O uvedené prípady ale v prejednávanej veci nejde. Prípustnosť (v uvedenej žalobe zamietajúcej časti) dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Vychádzajúc z obsahu dovolania žalobcu v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., lebo smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní boli úspešní žalovaný a vedľajšia účastníčka, ktorým vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. apríla 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková